

آشنایی با مفاهیم اعتباربخشی

تعریف اعتباربخشی

«اعتباربخشی» به معنی ارزیابی سیستماتیک مراکز ارائه خدمات سلامت با استانداردهای مشخص است. استانداردهایی که بر بهبود مداوم کیفیت، محور بودن بیمار و بهبود امنیت بیمار و کارکنان تاکید دارد. «اعتباربخشی» برای تشریح کیفیت خدمات بهداشتی-درمانی و به عنوان مبنای تفکر آن به کار گرفته می شود.

خط مشی مراقبت های سلامت و درک آنچه به کیفیت مراقبت مربوط می شود و تمرکز بر روی اصول بنیادی برای یکپارچه نمودن توسعه ی سیستم بهداشت و درمان و پویا نمودن آن، اساس «اعتباربخشی» را تشکیل می دهد.

(Accreditation) تاریخچه اعتباربخشی

کالج جراحان امریکا توسط فرانکلین مارتین و کودمن در سال ۱۹۱۳، راه اندازی و در سال ۱۹۱۷ برای اولین بار حداقل استانداردهایی را برای بیمارستانها تنظیم نمود. در سال ۱۹۵۱ کالج پزشکان امریکا، انجمن بیمارستانهای امریکا، انجمن پزشکی امریکا و انجمن پزشکی کانادا به کالج جراحان امریکا ملحق شدند و کمیته مشترک ارزیابی بیمارستانها JCAH تشکیل شد. از سال ۱۹۸۷ به بعد این سازمان به عنوان کمیته مشترک اعتباربخشی سازمانهای مراقبت بهداشتی تغییر نام یافت. در کشور آمریکا بدین شکل (JCAHO=Joint Commission on the Accreditation of Healthcare Organizations) و در سایر کشورها غیر از امریکا به شرح زیر نامگذاری شده است:

The Canadian Council on Health Services Accreditation (CCHSA)

The Trent Accreditation Scheme (TAS)

The Australian Council on Healthcare Standards (ACHS)

در کشورهای حوزه خلیج فارس نیز سالهاست که در کشورهای مصر، عمان، لبنان، امارات، کویت، عربستان مستقر شده و از سال ۱۳۹۰ نیز این مدل به عنوان جایگزین نظام ارزشیابی قدیمی ایران انتخاب شد. از سال ۱۳۹۲ کلیه بیمارستانها با این مدل ارزشیابی و تعیین اعتبار خواهند شد.

اهداف اعتباربخشی:

- ارتقای مستمر کیفیت تمام خدمات قابل ارائه در بیمارستان
- تضمین ایمنی گیرندگان و ارائه دهندگان خدمت
- اجرای فرآیندهای درمانی مبتنی بر استاندارد و در نظر گرفتن پیامدهای سلامت
- یاری رساندن به مدیران و رهبران بیمارستان در عمل به وظایف خطیر خود و در حوزه مراقبتی
- ارائه الگوی نظارتی یکپارچه جهت اطمینان از ارائه خدمات مراقبتی کیفی، ایمنی و مبتنی بر شواهد علمی روز
- ایمنی و بیمار محوری در کنار ارتقای کیفیت خدمات
- پیگیری مراتب اجرایی پیاده سازی استانداردهای اعتباربخشی در سطح بیمارستان
- بازدید و پایش اقدامات انجام شده واحدهای بیمارستان از نظر مستندات اعتباربخشی.

انواع اعتباربخشی

به طور کلی دو نوع اعتباربخشی بیمارستان وجود دارد:

۱. ملی - کشوری: اجباری است.
۲. بین المللی از قبیل: (Accreditation Commission International) ACI و (Joint Commission International) JCI - داوطلبانه و اختیاری است.

مدل های اعتباربخشی

در تدوین استانداردهای اعتباربخشی از دو مدل اصلی استفاده می شود:

۱. مدل عملکردی (Functional)

۲. مدل بخشی (Departmental)

برخی از کشورها از ترکیبی از این دو مدل نیز استفاده کرده اند. در مدل عملکردی که استانداردهای JCI نیز براساس آن تدوین شده است، محورهایی همچون رعایت حقوق بیمار، دسترسی به خدمات مراقبتی، ارزیابی بیمار، ایمنی بیمار و ... در خصوص مراقبت از بیمار و نیز محورهایی مانند بهبود کیفیت، مدیریت و رهبری، ایمنی، مدیریت تاسیسات و ... در رابطه با موضوعات مدیریتی بیمارستان مد نظر قرار می گیرند. اما در مدل بخشی، برای بخش های مختلف کلینیکی، پاراکلینیکی، پشتیبانی و مدیریتی به صورت مجزا استاندارد نوشته می شود. هر

چند که موضوع اساسی همچون بهبود کیفیت، مستندسازی، آموزش کارکنان، جمع آوری و تحلیل داده، تدوین خط مشی ها و روش های ارائه خدمت و ..... در تمام بخش ها مورد تاکید قرار می گیرند تا به یک فرهنگ سازمانی بدل شوند.

استانداردهای اعتبارسنجی

در دو بخش مجزا، سیزده حیطة را در بر می گیرد:

بخش اول: استانداردهای بیمار محور (۷ حیطة)

- دسترسی به مراقبت و تداوم آن
- حقوق بیمار و خانواده
- بررسی بیمار
- مراقبت از بیماران
- مراقبت جراحی و بیهوشی
- مدیریت دارو
- آموزش بیمار و خانواده

بخش دوم: استانداردهای مدیریت محور (۶حیطه)

- توسعه کیفیت و ایمنی بیمار
- پیشگیری و کنترل عفونت
- مدیریت رهبری و هدایت
- مدیریت تسهیلات و ایمنی
- شرایط و آموزش کارکنان
- مدیریت ارتباط و اطلاعات

نحوه اعتباربخشی

اعتباربخشی زمانی انجام می شود که بیمارستان آمادگی کامل خود را به ارزیابان خارجی مبنی بر رعایت استانداردهای از پیش تعیین شده اعلام می نماید. استانداردهای اعتباربخشی براساس توانایی فراهم ساختن مراقبت توسط مدیریت و کارکنان بالینی، برای ارزیابی و اصلاح ساختار، فرآیندها و نتایج مراقبت تعیین می شوند.